

LUBLANSKE
NOVIZE
JANN. FRIDR. EGERJA.

Sabbota 19. d.

Prosenza 1799.

Nro. 3.

Lublana

En avptman Alvinzoviga regimenta pishe is Zelvovza: kader smo po boshizhnih dnevih zhes Lubel is Krajna v' Koratan hodili, je plas vsel dva nashih soldatov, eden en staroverz inu zigan drugi je bil katolski, ta si polomidve kosti inu sakrit od snega lesht, zigan se ven iskople pod snegam katolskimu vsame vse denarje, kar jih ima, tar molzhi, drugi soldatje pertezhejo na pomozh, al zigan ni otel od tovarsha pove-dati, dokler so ga drugi komaj po stezhi odkopali. Ta rezh se je svedela, zigan bo dobil po saflushbi, kir ni mogel v' smertni nevarnosti od
tatvi-

tatvine jęnati. Kar se Anshek nauzhi, Anshę sturí.

Devęti dan tiga meřza je fhel kurier sku- si Lublano na Dunej, de je Prinz Oranski Voj- vod nafhe vojske na Lafhkim vmerel star 26. let na gnili merslizi, katira ga je popadla od rane prejęte na vojski od ene kugle. On je bil vstrelen per vojski na Nęmskim inu kugla ni bila venvęeta. Shkoda sa tiga serzhniga sveřti- ga vojskaka polniga upanja sa perhodne velike deła.

Meřnim, de bo nafhim bravzam dopadlo, zhe jim popisnem v' enim kratkim sapopadki, ka- ko se je dosdaj godilo s' glihanjam sa mir v' Ra- stadtí, de bodo enmalo lashifhi sastopili, kam so te rezhi dosdaj kasale. Godilo se je tako:

Nęmzi so poslali svoje pooblastene v' Ra- stadt glihat po tim sazhetki inu osnuvi, kakor je svitli Zesar popred v' njih imęni sglihal, de Nęmsko kralęstvo ostane per svoji zęlořti. Ta osnuva je bila sturjena v' Leobni 18. mali Travn- na 1797. Na jesen so franzosi besędo vmaknili, inu otli imęti vse deshele notri do Rajne; Nęm- zi so bili persileni veliko vezh dovoliti, inu pređen so jęli saręf glihati, řta dva meřza sa- stojn pretekla, lani tiga sdaj tekozhiga meřza je bil sazhetik glihanja sturjen. Preneh od bojvan- ja med obęma sklęnen; nizh majn vender so franzosi med tim prenehanjam terdnavo Mainz po sili vsęli, inu shanze per Mannheim uni kraj

Rajne.

Rajne. Povšin tim fo she le franzosi odgovor dali 19. Prosenza 1798. de Rajna bo meja med njimi, inu med Nემzi. Notri do sřed sushza fo mogli Nემzi to dovoliti, ifkali fo nekaj v-tergati, al mir jim je bil ljubifhi, tedaj fo ves uni kraj sajn dali.

Kakor hitro fo se v' to vdali Nემzi, prezej fo bili franzosi s' drugemi rezhmi na nogah; nam-rezh, de Nემzi morejo sami sa shkodo tistih fkerbėti, katiri fo na unim kraji Rajne terpeli; de shkoda se bo is duhovneh deshel vernila, to deshele se duhovnim vsamejo, inu deshefkim namęsti sgube na unim kraji dajo. Nემzi fo se dolgo branili, to pervoliti, al savolo miru, fo se v-dali.

Na vse to smo męnili, do bo mir konzhan-al 3. Sushza ozhejo franzosi spęt druge nove re; zhi imęti. Ozhejo vse premoshenje vse nęmfke gospode, karkol ta unim kraji ima; ozhejo vse ofrędke med Rajno, dolidjanje vsih zolov, na tim kraji otę terdnavo Kehl, Kafsels, inu nekaj svęta per Huningi; potle, de bi se terdnava E-renbreitstein rasvalila, zoli na vseh tekozheh vo-dah po Nęmfkim dolidjali, inu de bi Nემzi deshelne dolgove uniga kraja na se prevsęli. Slęd-ni odgovor je dalaj inu nęmfkim deshelakam globokifhi v' mofhno sęgal.

Kaj fo otli Nემzi per ti nadlęgi sturiti, kaj pozhęti? Premagavez je silen, al praviza je na tim kraji, pravioz fo Nემzi naproi postavljali;
zole.

zole na Rajni odpuščili, dali otok Petersau, Kehl inu Kassel obljubili ne posidvati. Sadnizh so mir tako dalezh dognali, kar je narbolshi bilo mo-gozhe. De rezh pozhasi grę, kdo drugi je kriv, kakor franzos, kir vezh imęti ozhe, kakor so bile perve glihanja, inu kar je po enij pravizi podobno?

Dunej 9. Projenza.

Dvorna sapoved je dana vsem deshe'am, naj fkerb imajo, de bodo vse mešta preskerblene s' orodjam, kar ga je treba sa ogin gasiti, inu de Krafsie naj preględajo, al mešta take gasilne per-prave imajo.

Na noviga leta dan so maršhirali Rusi is Brün dalaj proti Nemshkim, ta dan prvi vlak; tretji dan Projenza pa drugi vlak. Svitli Zesar je daroval flędnimu rufsu en goldinar, malim offizirjam pa dva; sgorni offizirji dobojo en me-sez vezh plazhve, vishi offizirji inu generali so dobili drage darove. General Rosenberg je pre-jel eno tabakero s' demantmi inu podobo nih ze-sarske Svitlosti. Vsh Rufsov je 24,511. med nji-mi so 8. oberstarjov, 14. oberstleutenanti, 42. majorji, 69. avptmani, 59. kapitani, 131. ober-leutenanti, 68. Fendrihi, 1292. malih offizirjov, Sčaven shlishio 8. kvartiermastri, 10. auditorji, 10. poppi, 10. ranozęlniki. Dalaj so trię gene-ral leutenanti, inu pęt generalov.

12. Grudna pishejo is Turina: predvezheraj je Kral s' zelo kraljevo drushino prozh pelal, vse je bilo v' shalosti. Kralu se je inako sturilo, felse v' ozhi stopile, vsi okol stojezhi jokali. Franzosi so po vsm mestu strashe imeli. Kral inu njegovi so se odpelali v' fhest kozhiah, shtirji vosovi so sa njimi varno blago pelali. Gręde v' brod Livorno, od tam se bo v' Sardinio prepelal. Ta otok mu nese poldrugi million liber. Piemont je nesel 18. millionov, inu Savoja tri millione.

V' Majlandi grę fhe sdaj vse narobe, se ne morejo prav sastopiti, franzosi perganaajo lahe po sili, kakor se franzosam bol prav sđi.

Kar je bilo kojnikov v' Majlandi, so vsi poslani v' Rimsko deshelo franzosam na pomozh,

Is Florenz pishejo 17. Grudna: [de tam je mir inu pokoj, po rimskim pa se vsaki dan franzosi inu Neapolzi tepejo. Toskana se nizh nemesha med nobeno vojfko, vender so vsi pod oroshjam, de bi se branili, ako bi kdo otel mir inu resnizhno prostost podęrati. Kar je rimzov perbeshalo v' Toskano, so od franzosov nasaj povableni, de bodo zhes Neapel pomagali.

Pisanje is Rima 7 dan Grudna popisuje, kaj se je godilo fkusi tisti dne: 23. Listanoja flishio Rimzi stręl inu musiko sa marsh na vojfko;

fko; drugi dan svędo, de Neapolzi ven proti Rimu derejo. Franzos klizhe vse Rimze na pomagaje, zorkve so saperte, vse duhovne oppravila jęnajo. Franzosi se na odhod perpravljajo, vse kojne pobęrajo. 25. dan zhakamo na rezhi. katire imajo priditi. Ponozhi se franzosi tiho prozh pobercjo. 26. dan en Neapolz jęsdari po Rimi, osnanuje, de bode Neapolzi skoro tukaj, Rimzi veselji s' njim potęgnejo, vpiejo: sdravje Kralu Neapolskimu; posękajo [franzoske maje. 27. dan hodio inu jęsdario Polzi inu Franzosi po Rimi, gonio ludi v' hishe, shtazune inu hishe so saperte; strah povsot. Franzosi ropajo. Svezher pridejo eni Neapolzi od prędne vojske, vsi sgonovi pojejo, franzosi beshe, pętsto se jih v' grad S. Mihęla saprę. Ponozhi pride drugi vlak Neapolzov, po vsih oknih so luzhi. Franzosi vstreęle enekrat is grada. 28. dan sjutrej osnani general Burkard povęla svojiga Krala, dobre ponudbe, inu postavi staro rimsko oblast v' poprejsihno mozh.

29. dan obpoldne pride sam Kral s' sadno vojsko, pot je bila s' suknam pogernena inu s' zvetjam potręsena, kodar je jęsdel.

30. dan vjamejo Neapolzi nekitere franzose, katiri so se potaknili inu skrili. Popoldne predpre Kral en magasin olja, inu ga dober kup naprodaj postavi. Rimzi polni vesela.

1. dan Grudna rezhe Kral franzosam v' gradi S. Mihęla, de naj se s' lępo podado, al oni su

so spustili samo duhovne inu kavalčrje, kar so vjetih imeli; sizer pa so rekli, de se mislio braniti do sadne kaple kervi. Kral perpravla, grad s' silo popasti, perpravla sakope inu sa strėl. Franzosi ene krat s' drobisham ven vstrėl. 4. Grudna vstane hrup: Neapolzi so per mešti Castellana pet ur od Rima tepeni. Strah velik, v si se saperajo v' hishi; menio, sdaj bo franzos spet tukaj. Al ta rezh ni bila res; pravio, de Neapolzi so mesto Castellano franzosam vseli. Rimzi so perpravleni se braniti, inu franzose gerdo prejeti. Kral je dal oblast zhes Rim shtirim gospodam v' roke, ti so Principe Aldobrandini Borghese. inu Principe Gabrieli, Marchese Mafsimi, inu Cavalier Ricci.]

Dosti srebra inu slata se je najdelo, kar so ga franzosi naropali, inu skrili. 7. dan Grudna pravio, general Mak se je Jakina podal, inu se s' generalam Colli sklenil, katir tukaj okrog Rima Neapolsko vojsko komandira.

Franzia

Franzoske novize dosti govore od premaganja, de namrezh franzosi na laskim Neapolze premagujejo; al se dobro ve, de franzos so she le malo na Rimskim nasaj dobili.

Is Egipta tudi dobre rezhi od Bonaparta pisbejo, al she le stare rezhi, katire so jeseni se godile.

Dalaj

Dalaj pravio, otok S. Domingo nemisli s' Anglio potegniti, temuzh franzosam perjatel ostati.

Rasladt.

Vse je tiho, vsi zhakajo na franzoski odgovor, kaj porezhejo na sadne nemshke ponudbe inu pervolenja.

Anglia.

Anglesi mislio natihama nekam mahnuti; osem regimentov kojnikov bo na barke naloshenih, tudi ene trume peshzov. Kam pa so nameneni, se nemore nizeh svędeti.

Anglia potrebuje 29. million sterlin liber davka sa to leto. Ta sa nese bliso 280. million goldinarjov.

Batavia.

Anglejzi so se perkasali na batavskih bregih s' dosti barkami, pravio, de otę na suho stopiti. Tudi je besęda, de so v'Niederlandi nekaj, vojske na suho djali, inu pomozh perpelali Niederlandzam.

Nęmsko.

Franzosi so se mozno nasaj potegnili na spodni Rajni; vse gręde proti Shvajzu. Tudi so hitęli v'Niederland. General Jourdan je shiel od spodne Rajne v' Strasburg. Kam to kashe, de se is nemshkiga prozh potegujejo, nechzhe neveę.